

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

Białystok, 3 grudnia 2012r.

PS-V.431.51.2012.BK

**Pani
Izabela Małgorzata Wałuszko
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Jasionówce**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach: 24, 25 i 26 października 2012r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jasionówce, w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli.

Kontrolą objęto okres od 1 października 2011r. do dnia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasionówce został podpisany przez kierownika Ośrodka w dniu 26 listopada 2012r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli sprawdzono akta osobowe pracowników Ośrodka realizujących zadania określone w ustawie o pomocy społecznej. Z przeanalizowanych akt wynika, że kierownik jednostki i pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku spełnia normę określoną w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Wójt Gminy Jasionówka wydał stosowne upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach, z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (w tym również pracownikowi socjalnemu) oraz pełnomocnictwo do dokonywania czynności prawnych związanych z wykonywaniem zadań statutowych i bieżącym funkcjonowaniem Ośrodka.

Zarządzeniem nr 2/08 z dnia 2 października 2008r. kierownik Ośrodka ustalił Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasionówce. Organizacja Ośrodka nie jest zgodna z zapisem § 19 regulaminu, dotyczącym Zadań i kompetencji Działu Pracy Środowiskowej. W strukturze Ośrodka taki dział nie został utworzony. Ponadto zapis regulaminu dokonany w § 2 ust. 1 pkt 8 dotyczący statutu Ośrodka stanowiący załącznik do uchwały Rady Gminy Jasionówka Nr XIV/96/2000 z dnia 10 listopada 2000r. ze zm. jest nieaktualny.

Kierownik Ośrodka nie zatwierdzał w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego planu pomocy, dokonywał natomiast zapisów stwierdzających przyznanie świadczeń na podstawie decyzji administracyjnych. W zdecydowanej większości, w oświadczeniach o stanie majątkowym stwierdzono brak klauzuli, o której mowa w art. 107 ust. 5c ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Pracę socjalną prowadzono w oparciu o kontrakt socjalny. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały na celu realizowanie pracy socjalnej, zgodnie z jej definicją zawartą w art. 45 ww. ustawy, co w dużej mierze odzwierciedlano w dokumentacji prowadzonej przez pracowników w szczególności w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego, stwierdzono jednak, że nie formułowano wniosków dotyczących dalszej pracy z osobą/rodziną w celu rozwiązywania trudnej sytuacji.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 8, 9, 12 nie były realizowane ze względu na brak potrzeb.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy, nie realizowała zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 i 4 ze względu na brak potrzeb.

Gmina realizowała zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6. Zadanie w zakresie dożywiania realizowano, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.).

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej nie były realizowane ze względu na brak potrzeb.

Zadanie wynikające z art. 110 ust. 4 ww. ustawy realizowano.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej, na podstawie art. 110a ww. ustawy.

Nie wytaczano na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji w powyższej sprawie - zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy. Nie realizowano zadania określonego w art. 110 ust. 6 ww. ustawy.

Kierownik składał Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka i przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Rada Gminy Jasionówka podjęła uchwałę Nr VIII/31/07 z dnia 16 sierpnia 2007r. w sprawie zasad zwrotu za świadczenia z pomocy społecznej.

Rada Gminy Jasionówka podjęła uchwałę Nr IV/21/11 z dnia 31 marca 2011r. w sprawie określenia zasad sprawienia pogrzebów przez Gminę Jasionówka.

Uchwałą Nr VIII/30/07 Rady Gminy Jasionówka z dnia 16 sierpnia 2007 r. ustaliła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania. W powyższej uchwale Rada Gminy Jasionówka nie określiła kosztu jednej godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w myśl art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy nie podjęła uchwały wynikającej z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku, w ramach programu dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe.

W zakresie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej stwierdzono poniższe nieprawidłowości:

1. W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (str. 8 i 9 protokołu):

- w jednym przypadku błędnie ustalono sytuację dochodową rodziny, uwzględniając członka rodziny, który przebywał w areszcie śledczym, co miało wpływ na wysokość odpłatności za przyznane usługi opiekuńcze, z której ponoszenia zwolniono, niewystarczająco uzasadniając i dokumentując przyczyny zwolnienia – poz. Nr 1.

2. W sprawach dotyczących dożywiania dzieci (str. 10 protokołu):

- w dwóch przypadkach, nie rozpatrzono możliwości przyznania świadczenia, w formie zasiłku okresowego, pomimo że zachodziły przesłanki wynikające z art. 7, 8 i 38 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – poz. Nr 1 i 2.

3. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (str.11 protokołu):

- w jednym przypadku brak decyzji ustalającej odpłatność osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej - poz. Nr 1,

- w jednym przypadku decyzję ustalającą odpłatność osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, wydano niezgodnie z terminem określonym w art. 59 ust. 1 ww. ustawy oraz bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego – poz. Nr 2,

- w jednym przypadku organ zmienił wysokość odpłatności za pobyt w domu pomimo, że kwota zmiany dochodu osoby w okresie ponoszenia odpłatności za pobyt w dps nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - co jest niezgodne z art. 106 ust. 3b ww. ustawy - poz. Nr 2,

- w aktach spraw znajdują się decyzje o umieszczeniu w domu, jednak w przypadku 1 osoby decyzja została wydana dopiero po 14 miesiącach od dnia skierowania, tj. 26.10.2012r., w przypadku 2 osoby decyzję wydano w dniu 06.12.2010r. po przybyciu jej do domu w dniu 26.11.2010r. (do wydania decyzji o umieszczeniu strony w dps, właściwy jest starosta powiatu prowadzącego dom, w tym przypadku Starosta Moniecki) - poz. Nr 1 i 2,

- nie przeprowadzono wywiadów u osób, o których mowa w art. 103 ww. ustawy, w aktach spraw nie zawierano także informacji o przyczynach odstąpienia od przeprowadzenia ww. wywiadów, pomimo istnienia osób zobowiązanych - poz. Nr 1 i 2.

W zakresie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej stwierdzono poniższe uchybienia:

1. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (str. 10-11 protokołu):

- w rozstrzygnięciu decyzji ustalającej odpłatność osoby skierowanej do domu pomocy społecznej organ ustalił własną odpłatność (Gminy Jasionówka) za jej pobyt. Sprawa dotyczyła odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej osoby skierowanej, czyli rozstrzygnięcie powinno dotyczyć wyłącznie jej praw i obowiązków, natomiast wnoszenie opłat przez gminę za jej mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej nie jest indywidualną sprawą rozstrzyganą w drodze decyzji administracyjnej - poz. Nr 2.

- w jednym przypadku w aktach sprawy brak wzmianki o rozważeniu możliwości wynikającej z art. 54 ust. 2a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, pomimo że strona w podaniu prosiła o umieszczenie w dps o najkrótszym okresie oczekiwania - poz. Nr 1,

- aktualizacje wywiadu środowiskowego przeprowadzano niezgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ww. ustawy – poz. Nr 1 i 2.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości i uchybień jest niewłaściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawa, wynikające z błędnej ich interpretacji, bądź ich nieznajomości, w szczególności ustawy o pomocy społecznej oraz niewystarczający nadzór bezpośredniego przełożonego nad załatwianiem spraw.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasionówce oraz Wójt Gminy Jasionówka.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuje kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasionówce, do:

1. Uregulowania organizacji Ośrodka zgodnie z jego statutem.
2. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany uchwały Nr VIII/30/07 Rady Gminy Jasionówka z dnia 16 sierpnia 2007 r. w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania w zakresie określenia kosztu jednej godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, w myśl art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.
3. Przedsięwzięcie działań w celu podjęcia przez Radę Gminy uchwały wynikającej z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku, w ramach programu dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe.
4. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie skierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stosowania przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w szczególności:
 - wydawania decyzji ustalającej odpłatność osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej zgodnie z terminem określonym w art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego,
 - dokonywania w aktach sprawy wzmianki o możliwości wynikającej z art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej, w sytuacjach tego wymagających,
 - ustalania w rozstrzygnięciach decyzji w sprawie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej jedynie praw i obowiązków mieszkańca,
 - dokonywania zmiany decyzji w zakresie ponoszenia odpłatności za pobyt w dps, w sytuacji określonej w art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
 - przeprowadzania aktualizacji wywiadu zgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz zatwierdzanie przez kierownika Ośrodka planu pomocy w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego,
 - przeprowadzania wywiadów u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej oraz odzwierciedlania przyczyn ewentualnego odstąpienia od przeprowadzenia ww. wywiadów u osób zobowiązanych,

- kompletowania dokumentacji osób skierowanych do dps, w tym zamieszczania w aktach osobowych strony decyzji o umieszczeniu, którą wydaje organ prowadzący dps.

5. Rozpatrywania możliwości przyznania świadczeń obligacyjnych (w tym przypadku zasiłków okresowych) w sytuacji, gdy zachodzą przesłanki do ich udzielenia.

6. Realizowania założeń pracy socjalnej poprzez formułowanie wniosków dotyczących dalszej pracy z osobą/rodziną w celu rozwiązywania trudnej sytuacji.

7. Kompletowania dokumentów - oświadczeń o stanie majątkowym zawierających klauzulę, o której mowa w art. 107 ust. 5c ww. ustawy oraz zatwierdzania planu pomocy w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Pani, jako osobie kierującej kontrolowaną jednostką, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Katarzyna Mularz

/ - /

Z-ca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Wójt Gminy Jasionówka